

Foto: Hans Jonsson

Flygplanen gillar raps

Många höjer RME och biodiesel till skyarna. De har mer rätt än de kanske själva inser. Det är nämligen fullt möjligt att bearbeta RME/rapsoiljan så att den tål temperaturer ner till minus 45 grader Celsius. Därigenom är den fullt användbar som jetbränsle. Man planerar nu en demonstrationsanläggning i Grand Forks på gränsen mellan USA och Kanada för det facila priset av 20 miljoner kr. Professor Jeffrey A. Stamp, professor vid University of North Dakota ska patentera produkten och försöka göra den kommersiellt gångbar. *Canola Digest sept/okt 2006.*

Stjärnorna gillar raps

I det Stora Landet i Väster vet man att kommersialisera med full kraft. Dallasbaserade företaget Earth Biofuels har knutit inte helt okända Julia Roberts med flera Hollywoodstjärnor till företaget. De ska ge den amerikanska biodiesel-industrin ett ansikte. Mest entusiastisk bland kändisarna ver-

kar countrylegenden Willie Nelson vara som har skapat sitt eget varumärke "BioWillie B20" med tankställen runt om i USA. Följdfrågan är oundviklig: var håller de svenska kändisarna hus? Lena Endre, Hasse "Kvinnaböske" Andersson eller kanske Jill Johnsson – dags att träda fram! Svensk Frötidning bevakar utvecklingen på hemmaplan. Kolla gärna en amerikansk biodieseltillverkare www.earthbiofuels.com *Canola Digest sept/okt 2006.*

På webben

Rapsinformation från Kanada www.canolainfo.org Resistent ogräs över hela världen www.weedscience.org

50 000 ha höstraps

Intresset för att odla raps är stort och utsädesförsäljningen inför höstsådden motsvarade en areal på 50 000 hektar. Med tanke på besvärliga skördeförhållande för spannmål och mycket regn pekade den första uppskattningen av den höstsådda arealen på 45 000 hektar. Men vi kan nu konstatera att mycket lite utsäde har lämnats tillbaka och därför talar det mesta för att det faktiskt har såtts raps på närmre 50 000 hektar i höst. Den största ökningen av arealen återfinns norr om Skåne. Odlarna har i höst verkligen visat sin vilja att så raps och såtidpunkten har i många fall tänjts till det yttersta och en hel

del fält har såtts en bit in i september. Tack vare den långa och varma hösten har även de något sent sådda fälten fått en god start och ser idag riktigt bra ut. Det är till och med så att de fält som såddes i "normal" tid i vissa fall vuxit sig oroväckande stora och höga. Låt oss nu hoppas på en gynnsam vinter så att vi även till våren har kvar 50 000 hektar.

Minst 0,5 kilo raps

En lyckad etablering av höstraps leder till att biomassan bör ligga mellan 500 och 600 gram/m² efter vintern. Vägen dit begränsas av plantantal, rottillväxt och ogräsbekämning. Det visar ett franskt forskningsprojekt som mätte, vägde och grävde i 100-tals rapsfält under odlingsäsongerna 2005 och 2006.

Med minskat plantantal

ökade vikten per planta tydligt. Undersökningarna visade att gränsen på 600 gram/m² sällan nåddes när plantantalet överskred 40 plantor/m². På samma sätt skulle huvudroten vara minst 13-15 cm lång på hösten för att nå 600 gram/m² efter vintern. Förtätning i skiktet 5-15 cm genom jordbearbetning begränsade rottillväxten mest. Redan 2004 gjordes observationer i fält. Där fann man att fält med över 60 plantor/m² hade 6500 skidor/m² medan fält med under 60 plantor/m² hade 8500 skidor/m² i medeltal. På samma sätt var det med rotens längd. Fält där roten var under 10 cm lång hade 6200 skidor/m² medan fält med en rot som var längre än 10 cm hade 8100 skidor/m². *Oléoscope nr 86, september 2006.*

Foto: Jens Blomquist